

Stockholm 2025-04-02

Anna Liljeblad
Anna.liljeblad@energigas.se

Till:
Ei:s uppdrag om genomförande av EU:s
gasmarknadspaket,
gasmarknadspaketet@ei.se

Kopia till:
Claes Vendel Nylander, Ei

Inspel till Energimarknadsinspektionens uppdrag om genomförande av EU:s gasmarknadspaket

Inledning

Regeringen har gett Energimarknadsinspektionen (Ei) i uppdrag att bedöma vilka åtgärder som krävs för att genomföra Gasmarknadspaketet¹ på den svenska marknaden. I uppdraget omfattas både naturgas- och vätgasregelverken. Ei har den 25 mars 2025 delat tre dokument med referensgruppen (där bland annat Energigas Sverige ingår) och bett om kommentarer på dess sakinhåll. De dokument som har delats är; Ny gaslag och förordning, Förslagsrapporten och Analysrapporten.

Energigas Sverige skickade den 31 mars in ett skriftligt inspel på ovan nämnda dokument avseende tre viktiga frågor för gasbranschen. Vi vill med detta inspel komplettera dessa inspel efter dialog med Ei.

Punkterna som Energigas Sverige vill uppmärksamma Ei på beskrivs nedan.

---

¹ Gasmarknadspaketet består dels av ett direktiv (2024/1788) om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv EU 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG och dels av en förordning (2024/1789) om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av förordningarna (EU) nr 1227/2011, (EU) 2019/942 och (EU) 2022/869 samt beslut (EU) 2017/684, och om upphävande av förordning (EG) nr 715/2009

Undantag för koncession för mät- och reglerstation, linjeventilstation, rensdonsstation och kompressorstation

Energigas Sverige har i olika dialoger med Ei och i inspel belyst problematiken med otydligheten i nuvarande lagstiftning kring koncession och definitionen av ombyggnation av till exempel en mät- och reglerstation. I Energigas Sveriges inspel den 31 mars belystes problematiken det skapar i samband med ökad biogasproduktion på distributionsnäten med behov av omvänt gasflöde. Efter dialog med Ei har vi lovat att inkomma med ytterligare förtydligande kring konsekvenser och motivering till en ändring.

Syftet med revideringen av Gasmarknadspaketet är, vilket också framgår på både Kommissionens och på Rådets webbplatser ([här](#) och [här](#)), att öka användningen av förnybara och koldioxidsnåla gaser i energisystemet. Ei:s förslag att kräva en förnyad koncessionsansökan för en tillpassning av en befintlig MR-station ger helt motsatt effekt och motverkar därmed syftet med Direktivets revidering.

För hela gasbranschen (framför allt för kunderna) är det av största vikt att den inhemska biogasproduktionen ökar. Anledningarna är flera, industrin står inför stora omställningar och genom att möjliggöra industrins omställning till biogas säkras Sveriges konkurrenskraft på den globala marknaden. Inhemsk biogasproduktion ökar också vår resiliens och gör oss mindre beroende av osäkra leveranser från omvärlden, inte minst i händelse av kris eller krig. Genom produktion och användning av biogas utnyttjas dessutom samhällets resurser på ett effektivt sätt. Avfall från avlopp, matrester och gödsel samt restprodukter från skog och industri tas om hand. Viktiga näringsämnen återförs till jordbruket och efterfrågan på ekologiskt jordbruk möts. För att möta det växande behovet av biogas räcker det dock inte enbart att öka produktionen av biogas. Utmaningen är också att göra biogasen tillgänglig när den behövs, och där den behövs. Infrastrukturen är en nyckelfaktor och möjliggörare för omställningen och behöver utvecklas i takt med att gaserna blir en allt viktigare del av Sveriges energi- och råvaruförsörjning. En grundförutsättning för en effektiv omställning är att kunna nyttja befintlig gasinfrastruktur så långt som möjligt och att hinder för detta undanröjs.

Placeringen av en biogasanläggning styrs många gånger av var det finns god tillgång på substrat (avfall från avlopp, gödsel, matavfall etc.) samtidigt som det finns tillgänglig mark för etablering av en biogasanläggning. I takt med att mer biogasproduktion ansluts till det västsvenska gasnätet, blir det av stor vikt att vid behov möjliggöra förflyttning av gas från de lokala distributionsnäten, till transmissionsnätet (s.k. reverse flow = omvänt gasflöde). Ett sådant omvänt gasflöde, drivet av att det lokala nätet når sin maxkapacitet, kräver ombyggnad av mät- och reglerstationer. Vid förändrade förbrukningsmönster hos distributionsnätets lokala kunder, kan en förflyttning av gas bli aktuell med kort varsel. Det kan exempelvis innebära att en större industri på ett distributionsnät plötsligt slutar förbruka gas av någon anledning. Om en biogasanläggning som är ansluten till detta distributionsnät ska kunna fortsätta att mata in den biogas som anläggningen producerar måste en ombyggnation av en mät- och reglerstation genomföras skyndsamt så att biogasen kan tryckas upp till transmissionsnätet för att på så sätt nå kunderna. I annat fall kommer biogasanläggningen vara tvungen att fackla¹ den biogas som anläggningen producerat eftersom en biogasanläggning inte bara kan sluta att producera biogas för att nätet har nått sin maxkapacitet. Avfall från samhället (som avlopp och matrester) måste fortsatt tas om hand. Gasbranschen ser en stor risk att ombyggnationen kommer att dra ut på tiden om processen måste genomgå en ny koncessionsansökan. Energigas Sverige vill därmed understryka vikten av att skapa förutsättning i

---

¹ Fackling innebär att metangasen antänds och via förbränning övergår till koldioxid och vatten

lagstiftningen för ett förtydligande som möjliggör tillpassning för omvänt gasflöde utan en förnyad koncessionsansökan.

Precis som förutsättningarna för elsystemet förändrats i snabb takt med bland annat decentraliserad produktion, sker förändringar som ställer nya krav på gasnäten. Att kunna transformera el i båda riktningar i en transformatorstation är en självklarhet. Att kunna se till att gasen kan röra sig i mer än en riktning behöver också bli en självklarhet, utan långa tillståndsprocesser.

Ei har uttryckt att det finns behov av omfattande analys för att kunna förändra nuvarande undantag för koncession. Energigas Sverige ser inte att ett undantag för koncession gällande om- och tillbyggnation inom samma tomt, ger en handlingsfrihet som skulle innebära några ökade risker jämfört med dagens undantag. Om- och tillbyggnationer av MR-stationer sker inom befintlig tomt, vilket innebär att den fysiska påverkan på omgivningen förblir oförändrad. Ingen ny mark tas i anspråk, vilket eliminerar risker kopplade till markrörelser, korsningar med annan infrastruktur eller påverkan på tredje part. En tillpassning för omvänt gasflöde ligger inom befintliga kapacitetsgränser och designparametrar, vilket innebär att det inte utgör någon förhöjd risk för nätet. Mät- och reglerstationer är redan designade för att hantera varierande gasflöden och tryck, vilket innebär att en anpassning för omvänt gasflöde inte introducerar några nya risker. Idag gäller redan undantag för ombyggnationer inom befintlig tomtgräns utan koncessionsprövning. Att utvidga undantaget till att inkludera tillpassning för omvänt gasflöde (en kompressor) bedöms vara en mindre förändring som inte torde kräva en allt för omfattande analys.

Det anges även i den föreslagna gaslagen i 3 kap 1§ att transmissionsnätsoperatörer och distributionsnätsoperatörer ska samarbeta med varandra så att marknadsaktörerna som är anslutna till operatörernas nät kan delta på slutkunds-, grossist- och balansmarknaderna. Detta förutsätter, som förordningen (artikel 20 och artikel 36) anger, att aktörerna säkerställer omvända flöden från distributionsnäten till transmissionsnäten.

Att gå via regeringens bemyndigande med möjligheten att införa nya undantag anser gasbranschen med stor sannolikhet kommer ta betydligt längre tid än att Ei genomför ändringen. Energigas Sverige vill därmed understryka vikten av att det skapas förutsättning i lagstiftningen för omvänt gasflöde utan en förnyad koncessionsansökan. Energigas Sverige anser att det i den nya Gasmarknadslagen tydliggörs att med ombyggnad avses även tillpassning. Är inte detta möjligt bör det åtminstone tydliggörs i den nya gasmarknadsförordningen där undantaget för ombyggnad av en MR-station idag (nuvarande naturgasförordning) finns. Om det mot förmodan inte anses rymmas inom nu pågående uppdrag anser Energigas Sverige att det är av största vikt att det tydligt framgår i förslagsrapporten och i dialoger med Regeringskansliet att detta är en ytterst prioriterad fråga. Problemet finns redan idag och det är av största relevans att frågan hanteras skyndsamt.

Kapitel 4 Åtskillnad, redovisning och revision

Energigas Sverige vill, som vi skrev i vårt inspel den 31 mars, understryka att artikel 40.1 gäller för systemansvariga för överföringssystem och ägare till överföringssystem som ingår i vertikalt integrerade företag. I Sverige tillåts inte en transmissionsnätsoperatör vara del av ett vertikalt integrerat företag, varför artikel 40.1 inte bör vara relevant att implementera i svensk lagstiftning.

Energigas Sverige anser därmed att 4 kap 13 § ska tas bort helt från den föreslagna gaslagen. Detta eftersom gasbranschen anser att det är en överimplementering av Direktivet, som tvärtom påtalar att det kan finnas synergieffekter i till exempel gemensam drift av el- och gasnät och som ska tillåtas. Nuvarande förslag av 13§ kommer få stora konsekvenser för alla gasnätsföretag, där sex av sju gasnätsoperatörer har koncerner med både elnäts- och gasnätsverksamhet där aktörerna har gemensamma ekonomifunktioner. Flertalet av distributionsnätsoperatörerna har ett

mindre antal gaskunder och att då behöva hantera en egen ekonomifunktion skulle ge stora ekonomiska konsekvenser som i slutändan kommer drabba gasanvändarna negativt.

Intäktsglering av vätgas

Som Energigas Sverige spelade in 31 mars, välkomnar gasbranschen Ei:s förslag att vidare utreda behovet av om och i så fall hur intäktsgleringen behöver anpassas för vätgas, och vill återigen betona vikten av att arbetet måste påbörjas omgående och inte drar ut på tiden. Tydliga och tidiga spelregler är som tidigare spelats in av yttersta vikt och helt avgörande för att få till stånd en god utveckling av en ny marknad.

Då en ny vätgasmarknad är en del av det totala energisystemet är det viktigt att en sådan utredning inkluderar en bred samling av aktörer som Svenska Kraftnät, branschorganisationer, relevanta myndigheter och bolag verksamma inom branschen.

Precis som Ei konstaterat i förslagsrapporten (1.10.3) kan det finnas behov av att, mot bakgrund av att det i dagsläget saknas en vätgasinfrastruktur, anpassa intäktsgleringen framåt. Energigas Sverige vill understryka att det är helt avgörande att det i den gaslag som nu tas fram finns utrymme för att göra dessa eventuella anpassningar, speciellt med anledning av att Ei avser att intäktsglering av vätgas ska gälla redan när lagen träder i kraft. Gasbranschen är positiva till att vätgas omfattas av intäktsgleringen från start, men detta under förutsättning att regleringen anpassas så att vätgasmarknaden har en möjlighet att få till stånd en god utveckling av en ny marknad.

Energigas Sverige ser tyvärr konkreta exempel på motsatsen i nuvarande förslag rörande intäktsgleringen, så som begränsning rörande antalet intäktsglerperioder som outnyttjad intäktsgler får lov att nyttjas (7 kap. 20 §). Som Energigas Sverige spelat in i flera tidigare inspel är möjligheten till kostnadsfördelning över tid, avgörande för en god tillväxttakt på vätgasmarknaden. Att Ei föreslår att bara tillåta att outnyttjade intäkter får lov att hämtas hem under åtta år, kommer inte ge förutsättningar att få i gång en vätgasmarknad. Att nå en mogen marknad, med ett kundunderlag som kan bära de initiala investeringskostnaderna, kommer ta långt mycket längre än åtta år. Det är också precis vad andra medlemsstater identifierat, där modeller med trettio års möjlighet till att nå kostnadstäckning via tariffintäkter nu arbetas fram.

Ei har vid ett par tillfällen hänvisat till att förslagen rörande intäktsglering utgår från SOU 2023:64 (Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät). I arbetet med SOUn ingick vad gasbranschens känner till inte vätgasmarknaden. Energigas Sverige ber Ei betänka detta, i lagförslaget för intäktsgleringen. I grund och botten finns det många likheter mellan befintlig gasnätsinfrastruktur och en framtida vätgasinfrastruktur och dess marknader men det finns också en stor skillnad i att marknaden och infrastrukturen för vätgas ännu inte finns. Skapas inte utrymme i lagstiftningen för att anpassa intäktsgleringen efter en framväxande marknad, så kommer det inte finnas någon investeringsvilja och i förlängningen ingen vätgasmarknad att reglera i Sverige.

Anna Wallentin
Avdelningschef Marknad & Kommunikation

Anna Liljeblad
Ansvarig Distribution